

Sygn. akt V GZd 12/16

POSTANOWIENIE

05 września 2017 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie Wydział V Gospodarczy

w składzie następującym: Przewodniczący: SSR Joanna Bury

Protokolant: sekr. sąd. Magda Ściegaj

po rozpoznaniu w dniu 30 sierpnia 2017r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z wniosku wierzycieli P. B. i M. B.

z udziałem

1) J. B.,

2) P. R.

o pozbawienie uczestników prawa prowadzenia działalności i pełnienia funkcji określonych w art. 373 ust. 1 prawa upadłościowego

na podstawie przepisów ustawy prawo upadłościowe w brzmieniu obowiązujący m od dnia 01.01.2016r.

postanawia:

1. pozbawić J. B. (P. nr (...)) prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu na okres 1 (jednego) roku,
2. pozbawić P. R. (P. nr (...)) prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu na okres 1 (jednego) roku,
3. zasądzić solidarnie od uczestników J. B. i P. R. na rzecz wnioskodawców solidarnie kwotę 3.817,00zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSR Joanna Bury

Sygn. akt V GZd 12/16

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy P. B. i M. B. wnieśli o orzeczenie wobec uczestników J. B. i P. R. zakazu prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu na lat 10 oraz o zasądzenie od uczestników na ich rzecz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu obu wniosków wnioskodawcy wskazali, że są oni wierzycielami (...) w O.. Zobowiązanie fundacji wobec wnioskodawcy P. B. wynosi kwotę 30.750zł i stwierdzone zostało wyrokiem Sądu Rejonowego w O. z dnia (...) (sygn. akt (...)). Zobowiązanie fundacji wobec M. B. stwierdzone zostało wyrokiem Sądu Rejonowego w O. z dnia (...) (sygn. akt (...)) i wynosi kwotę 30.750,00zł. Prowadzona przeciwko fundacji egzekucja komornicza okazała

się bezskuteczna. W ocenie wnioskodawcy, członkowie zarządu spółki w sposób zawiniony nie złożyli w ustawowym terminie wniosku o ogłoszenie upadłości fundacji, w związku z czym powstała szkoda w majątku wnioskodawcy jak i innych wierzycieli.

W odpowiedzi na wniosek (odpowiedź na wniosek k. (...) akt sprawy (...)) oraz w toku dalszego postępowania uczestnicy postępowania J. B. i P. R. wnieśli o oddalenie wniosku. W uzasadnieniu podali, że niniejszy wniosek złożył złożony z przekroczeniem prekluzyjnego terminu, a ponadto nie została wykazana wina w nie złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Uczestnicy J. B. i P. R. są członkami zarządu Fundacji (...) w O. od dnia jej powstania do obecnej. Fundacja ta została zarejestrowana w Rejestrze KRS w dniu 29.09.2004r. Głównym przedmiotem działalności fundacji było świadczenie usług związanych z pozyskiwaniem środków z funduszy celowych z Unii Europejskiej. Były to projekty finansowane ze środków publicznych realizowane na rzecz grup potrzebujących wsparcia np. projekty szkoleniowe, podnoszenie kwalifikacji pracowników w przedsiębiorstwach (dowód: odpis z KRS fundacji, informacyjne przesłuchanie uczestników k. k. 59-60, prześluchanie uczestników k. 151-152).

Od 2011r. fundacja zaczęła mieć problemy finansowe. Na koniec 2012r. spółka była już niewypłacalna, posiadała nie uregulowane wymagalne zobowiązania pieniężne wobec swoich wierzycieli – wobec (...) (...) (...) w kwocie 912,66zł, wobec PPHU (...) w kwocie 912,66zł, wobec S. S. w kwocie 912,66zł, wobec (...) sp. z o.o. w O. w kwocie 64,14zł, wobec PPHU (...) w kwocie 2.737,98zł, wobec (...) sp. z o.o. w kwocie 1545,30zł, wobec T. (...) S.A. w kwocie 172,20zł, wobec (...) S.A. w kwocie 135,30zł, wobec S. (...) w kwocie 92,25zł, wobec (...) S.A. w kwocie 314,41zł, wobec (...) sp. z o.o. w 523,70zł, wobec S. (...) w kwocie 475,40zł. Suma niezapłaconych, wymagalnych zobowiązań na dzień 31.12.2012r. wynosiła 18.045,74zł i istotnie przekraczała wartość środków pieniężnych na ten dzień (10.984,12zł). Oprócz zobowiązań wykazanych w księgach rachunkowych fundacji, fundację, w 2012r. obciążały również zobowiązania wobec W. W. Sp. j. w O. na kwotę 46.650zł wynikające z wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 11.06.2012r., oraz zobowiązania wobec I. R. w kwocie 8.144,00zł stwierdzone wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 19.10.2012r. Zobowiązania wobec W. Sp. j. W. zostały w dużej części spłacone w wyniku prowadzonego przez Komornika Sądowego Sądu Rejonowego w Olsztynie postępowania egzekucyjnego prowadzonego w 2012 i 2013r. Wpłaty na rzecz I. R. dokonywane były aż do marca i lipca 2014r. Fundacja, na koniec 2012r. posiadała również zobowiązania z tytułu podatków, ceł i innych świadczeń w kwocie 25.700zł, z tytułu wynagrodzeń w kwocie 1.700zł, z tytułu kredytów i pożyczek w kwocie 40.800zł, oraz z tytułu innych zobowiązań w kwocie 5.500zł. Na koniec 2013r. w dalszym ciągu pozostawały nie zapłacone zobowiązania wymagalne na 31.12.2012r. na kwotę 2.834,98zł. W trakcie 2013r. powstały kolejne zobowiązania wobec 6 wierzycieli na kwotę 4.893,10zł. Wymagalne było wówczas również zobowiązanie wobec Wojewódzkiego Urzędu Pracy, które nie zostało ujęte w wykazie zobowiązań. Niewypłacalność fundacji, która powstała w 2012r. miała więc charakter trwały.

W dniu 16.12.2012r. fundacja stała się niewypłacalna, a do dnia 30.12.2012r. członkowie zarządu fundacji powinni złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości fundacji. Na dzień 31.12.2012r. aktywa spółki zapewniały zaspokojenie zobowiązań na poziomie 190,3%, zaś na dzień 31.12.2014r. – już tylko na poziomie 46,2%. Z każdym kolejnym rokiem, zmniejszała się możliwość zaspokojenia zobowiązań aktywami spółki (dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu ekonomii Pana J. C. k.187-199, ustna opinia uzupełniająca k. 216-216v.) .

Uczestnicy nigdy nie złożyli wnioski o ogłoszenie upadłości fundacji, zaś niewypłacalność fundacji nie ustąpiła do dnia zamknięcia rozprawy w niniejszej sprawie (ustna opinia uzupełniająca k. 216-216v).

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 373 ust.1 p.u. sąd może orzec pozbawienie na okres od 1 roku do dziesięciu lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu osoby,

która ze swej winy będąc do tego zobowiązana z mocy ustawy, nie złożyła w terminie dwóch tygodni od dnia powstania podstawy do ogłoszenia upadłości wniosku o ogłoszenie upadłości albo po ogłoszeniu upadłości nie wydała lub nie wskazała majątku, ksiąg handlowych, korespondencji lub innych dokumentów upadłego, do których wydania lub wskazania była zobowiązana z mocy ustawy, albo po ogłoszeniu upadłości ukrywała, niszczyła lub obciążała majątek wchodzący w skład masy upadłości, albo jako upadły w toku postępowania upadłościowego nie wykonała innych obowiązków ciążyących na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądu albo sędziego-komisarza, albo też w inny sposób utrudniała postępowanie.

Wskazane postępowanie jest postępowaniem prowadzonym na wniosek podmiotu uprawnionego wskazanego w art. 376 ust.1 p.u.n. , który uzależnia prowadzenie postępowania od wniosku wierzyciela, syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy, a także Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego.

W ocenie sądu, wnioskodawcy jako wierzyciele legitymujący się tytułami wykonawczymi posiadają legitymację czynną do wszczęcia przedmiotowego postępowania wobec obu uczestników zaś w dniu złożenia przedmiotowego wniosku tj. w dniu 21.03.2016r. . w nie upłynął termin prekluzyjny przewidziany w art. 377 p.u. Przepis ten, w brzmieniu obowiązującym od dnia 01.01.2016r., będzie miał zastosowanie w sprawie z uwagi na regulację przejściową zawartą w ustawie z dnia 15.05.2015r. prawo restrukturyzacyjne.

Zgodnie z art. 452 ust. 3 p.r., jeżeli działania lub zaniechania, o których mowa w art. 373 i art. 374 p.u.n., które stanowią podstawę orzeczenia zakazu prowadzenia działalności gospodarczej, miały miejsce zarówno przed dniem wejścia w życie ustawy, jak i po jej wejściu w życie, do oceny ich skutków stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 428 p.r. w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Skoro bezsporne jest, iż obaj uczestnicy pełnią swoje funkcje w zarządzie fundacji do chwili obecnej, a fundacja na dzień zamykania rozprawy w dalszym ciągu była niewypłacalna w stopniu uzasadniającym złożenie wniosku o ogłoszenie jej upadłości (vide opinia ustna biegłego J. C. złożona na rozprawie w dniu 30.08.2017r.), uznać należy, iż zaniechanie uczestników miało miejsce również pod rządami nowego uregulowania art. 377 p.u.

Dla ustalenia, czy w sprawie upłynął termin prekluzyjny z art. 377 p.u., zastosowanie więc będzie miał art. 377 w brzmieniu obowiązującym po dniu 01.01.2016r. Zgodnie ze wskazanym uregulowaniem, nie orzeka się zakazu, o którym mowa w art. 373, jeżeli postępowanie w tej sprawie nie zostało wszczęte w terminie roku od dnia umorzenia lub zakończenia postępowania upadłościowego albo oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 13, a gdy wniosek o ogłoszenie upadłości nie był złożony, w terminie trzech lat od dnia ustania stanu niewypłacalności albo wygaśnięcia obowiązku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości przez daną osobę.

Ponieważ, zaniechanie dłużników w złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości trwa nadal albowiem stan niewypłacalności uzasadniający złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości, istniał również na dzień zamykania rozprawy, co wynika z ustnej opinii biegłego, 3-letni termin prekluzyjny nawet jeszcze nie rozpoczął biegu.

Przechodząc do analizy przesłanek merytorycznych wniosku, stwierdzić należy, iż podstawa ogłoszenia upadłości Fundacji (...) w O. powstała w dniu 16.12.2012r. Sąd oparł się w tym zakresie na opinii biegłego z zakresu ekonomii Pana J. C. albowiem opinia ta została skonstruowana w sposób jasny i logiczny, a jej wnioski dają się zweryfikować w oparciu o przedstawione przez biegłego założenia i przyjęte z dokumentów finansowych fundacji jej dane finansowe. Opinia ta nie została przy tym skutecznie zakwestionowana przez uczestników, a do wniesionych przez nich zastrzeżeń biegły ustosunkował się w ustnej opinii uzupełniającej wydanej na rozprawie. Uzupełnienie opinii oraz wyjaśnienia biegłego w przedmiocie zgłoszonych przez uczestników wątpliwości pozwoliły na uznanie opinii za pełną i wyczerpującą, a jej wnioski oparte na rzetelnej ocenie dowodów zgromadzonych w sprawie z uwzględnieniem ustawowych uregulowań.

Za biegłym przyjąć należy, że Fundacja (...) w O. stała się niewypłacalna w dniu 16.12.2012r., co zaktualizowało obowiązek zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki do dnia 30.12.2012r. W tym bowiem okresie fundacja zaprzestała w sposób trwały regulowania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych. O powyższym świadczą

dane uzyskane przez biegłego z ksiąg rachunkowych spółki. Z danych tych wynikało, że na dzień 31.12.2012r. spółka posiadała nieuregulowane wymagalne zobowiązania pieniężne wobec swoich wierzycieli, które znacznie przekraczały stan środków pieniężnych w tym okresie. W ciągu kolejnego 2013r. fundacji nie udało się spłacić zobowiązań z okresu 2012r., fundacja nie płaćła również zobowiązań powstających na bieżąco.

Wszystkie podniesione wyżej argumenty wskazują na to, że z upływem 14-dniowego terminu od daty powstania podstawy do ogłoszenia upadłości, a więc ostatecznie z dniem 30.12.2012r., uczestnicy mieli obowiązek zgłosić wnioski o ogłoszenie upadłości Fundacji (...) w O.. Obowiązku tego jednak nie wykonali, a powyższe zaniechanie miało wpływ na sytuację wierzycieli i możliwość ich zaspokojenia się z majątku spółki.

Zgodnie z art. 373 ust.1 p.u. orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej i pełnienia określonych funkcji uzależnione jest ściśle od winy osoby zobowiązanej w zakresie zaniechania wykonania obowiązku złożenia wniosku.

Jak wynika z art.373 ust.1 p.u. in principio orzeczenie zakazu możliwe jest tylko w stosunku do osoby, która ze swej winy dopuściła się określonych w nim zachowań, natomiast art. 373 ust.2 cyt. ustawy między innymi od stopnia winy uzależnia wymiar orzeczonego zakazu.

W doktrynie podkreśla się, że podstawa do pozbawienia praw upadłego i innych osób wymienionych w tym przepisie, która oparta jest na winie, występuje nie tylko wtedy, gdy osoba, która ma zostać pozbawiona praw wymienionych w tym przepisie umyślnie dokonała czynności, o których mowa w art. 373 ust. 1 pkt 1-3, lecz także, gdy działania te są następstwem jej niedbalstwa. Przepis ten bowiem nie uzależnia możliwości pozbawienia praw od rodzaju czy stopnia winy upadłego czy innej osoby dokonującej czynności, o których mowa w art. 373 ust. 1 pkt 1-4. Stopień winy tych osób będzie miał jednak wpływ na zakres pozbawienia praw, co wynika z art. 373 ust. 2 (Komentarz do art. 373 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U.03.60.535), [w:] A. Jakubecki, F. Zedler, Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, Zakamycze, 2003).

W ocenie sądu, w zakresie omówionego wyżej naruszenia przez uczestników obowiązku zgłoszenia w terminie wniosku o ogłoszenie upadłości Fundacji (...) w O., należy przypisać obu uczestnikom winę w postaci niedbalstwa a jej stopień określić jako nieznaczny, aczkolwiek uzasadniający już orzeczenie wnioskowanych zakazów.

Uczestnicy, będąc jedynymi współnikami fundacji uprawnionymi do jej reprezentacji, poprzez okres pogarszania się sytuacji ekonomicznej w fundacji, załamanie gospodarcze spółki i następnie okres przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości i do chwili obecnej są osobami mającymi pełną wiedzę co do kondycji finansowej spółki. Te okoliczności wskazują na to, że posiadając pełną wiedzę o sytuacji finansowej fundacji oraz mając władzę decyzyjną w fundacji a także świadomość w zasadzie braku perspektyw na zaspokojenie wierzycieli uczestnicy, w ramach niedbalstwa, nie złożyli wniosku o ogłoszenie upadłości.

Uczestnicy, jak wynika z materiału dowodowego, wiedzieli bowiem, że mają obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości fundacji, ale go nie składali czekając bezpodstawnie na poprawę sytuacji finansowej spółki. Złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie wskazanym przez biegłego pozwoliłoby na spłatę długów i równomierne zaspokajanie wierzycieli w stopniu wyższym niż obecnie.

Wszystkie te okoliczności, w ocenie sądu świadczą o tym, że opisane wyżej zachowanie uczestników wyczerpało w tym zakresie przesłanki orzeczenia zakazu z art. 373 ust. 1 pkt.1 p.u.

Oceniając przy tym stopień zawinienia uczestników Sąd wziął pod uwagę również skutki zaniechania uczestników dla wierzycieli i potencjału majątkowego spółki w kontekście realizacji celów postępowania upadłościowego.

Na ocenę stopnia winy uczestników jako nieznacznego miała przy tym wpływ niewielka wysokość zobowiązań spółki oraz wierzycieli. Według bilansu na 31.12.2016r. wysokość zobowiązań spółki kształtowała się na poziomie 192.600zł i taką kwotę długów w przybliżeniu sąd przyjął dla ustalenia kwoty niezaspokojonych wierzycieli, co odpowiada raczej standardowemu zadłużeniu gospodarstw domowych niż podmiotu gospodarczego.

Dla wymiaru orzeczonego zakazu znaczenie ma jednak nie tylko stopień winy, ale także skutki mające wpływ na realizację celu postępowania upadłościowego, którym jest zaspokojenie wierzycieli w jak największym stopniu. Duże znaczenie ma więc przy tym związek przyczynowy pomiędzy uchybieniami wymienionymi w art. 373 ust.1pkt.1-4 p.u. a obniżeniem wartości ekonomicznej przedsiębiorstwa upadłego i rozmiarem pokrzywdzenia wierzycieli. Podkreślić należy przy tym, iż obniżenie wartości ekonomicznej przedsiębiorstwa powinno zostać ocenione w kontekście jego „potencjału ekonomicznego” a więc powinny zostać wzięte pod uwagę wszystkie czynniki mające wpływ na stan i wartość przedsiębiorstwa.

Oceniając obniżenie potencjału ekonomicznego przedsiębiorstwa uczestników po dacie, kiedy nastąpić powinno zgłoszenie wniosku o upadłość (grudzień 2012r.) stwierdzić należy, iż z upływem każdego następnego miesiąca, sytuacja wierzycieli stawała się coraz trudniejsza. W porównaniu ze stanem spółki na dzień 31.12.2012r., aktywa spółki na koniec każdego następnego roku zapewniały zdecydowanie niższe zaspokojenie ich z majątku spółki.

Wszystkie te okoliczności, w ocenie sądu świadczą o tym, że opisane wyżej zachowanie uczestników wyczerpało w tym zakresie przesłanki orzeczenia zakazu z art. 373 ust. 1 pkt.1 p.u., z tym, że wina jest uczestników nie jest znaczna.

Analizowany wyżej stan faktyczny sąd ustalił na podstawie, oprócz opinii biegłego, bezspornych twierdzeń stron oraz dokumentów przedłożonych w tym postępowaniu, które jako nie kwestionowane przez strony nie wzbudziły również wątpliwości sądu co do ich wiarygodności. Były to przede wszystkim dokumenty finansowo-księgowe sporządzane przez fundację. Sąd dał wiarę również zeznaniom uczestników, ale jedynie w takim zakresie, w jakim znajdują one potwierdzenie we wskazanej dokumentacji.

Biorąc pod uwagę wszystkie opisane wyżej zachowania uczestników, stopień winy oraz obniżenie potencjału majątkowego przedsiębiorstwa i pokrzywdzenie wierzycieli spowodowane zaniechaniami uczestników, sąd orzekł zakaz z art. 373 p.u. w najniższym możliwym wymiarze 1 roku.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 520 §2 kpc zasądzając od uczestników na rzecz wnioskodawców kwotę opłaty od wniosku (po 100zł), jednokrotne koszty zastępstwa procesowego przed sądem I instancji w kwocie 3600zł (według rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych) oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa – 17zł.

SSR Joanna Bury